

اجتماع «ریسمان‌شناسان» در انزلی

و هندی که در دو همایش قبلی سخنرانان اصلی بودند، در برنامه‌های همایش شرکت خواهند داشت. این مشارکت با توجه به موقعیت علمی شناخته شده پژوهشگاه و در پی تماسهایی است که میان انجمن فیزیک ایران (PSI) و انجمن فیزیک آمریکا (APS) در سال گذشته در جهت همکاری علمی برداشته شده است و از جمله یک فیزیکدان ایرانی، حسام‌الدین ارفعی، از طرف APS برای ایراد سخنرانی در کنگره سالانه APS در واشنگتن دعوت شد و یک فیزیکدان آمریکایی، پیتر بارنز (Peter Barnes)، از طرف PSI برای ایراد سخنرانی در کنفرانس سالانه فیزیک ایران در شهریورماه سال جاری دعوت شده است و انتظار می‌رود که در شاخه‌های دیگر فیزیک نیز همکاری دو انجمن ادامه پیدا کند.

همکاری علمی انجمنهای فیزیک دو کشور که ماورای ملاحظات سیاسی و ایدئولوژیک صورت می‌پذیرد انعکاسی وسیع و مثبت در جامعه علمی جهان پیدا کرده است. در این امر نیز پژوهشگاه نقش پیشاهنگ علمی خود را در جامعه ایران ایفا می‌کند.

فرهاد اردلان

این ادعا دوران حقیقت نیست که جریان پژوهشی نظریه ریسمان در پژوهشکده فیزیک پژوهشگاه در مقایسه با فعالیتهای پژوهشی سایر شاخه‌های علمی در ایران، بیشترین شهرت را در جهان دارد و چه از نظر تعداد مقالات و محققین فعال و چه از لحاظ کیفیت مقالات و شهرت جهانی آنها، که با شاخص تعداد ارجاعات معین می‌شود، در عرصه پژوهشی ایران ممتاز است.

پژوهشگاه دانشهای بنیادی علاوه بر تمهیدات متعارف برای ارتقای سطح علمی این جریان پژوهشی، سه سال است که برنامه‌ای با عنوان مدرسه و کارگاه ریسمان با شرکت محققان (ایرانی، منطقه‌ای و جهانی) اجرا می‌کند. اولین برنامه در اصفهان با همکاری دانشگاه صنعتی اصفهان با عنوان اختصاری ISS2000 و دومی در شیراز با همکاری دانشگاه شیراز با عنوان ISS2002 اجرا شد. سومین مدرسه و کارگاه امسال در بندرانزلی با عنوان ISS2003 مستقلاً به‌وسیله IPM تشکیل خواهد شد.

مشخصه همایش امسال، مشارکت قابل توجه نظریه‌پردازان بنام ریسمان از ایالت متحده آمریکا خواهد بود که این بار همگام با ریسمان‌شناسان اروپایی

بازتاب

گزارش زیر، که در مجله *Nature*، شماره ۳ ژوئیه ۲۰۰۳، به چاپ رسیده است، حاکی از علاقه و تلاش پژوهشگران آمریکایی برای شرکت در این گردهمایی علیرغم موانع موجود است.

String theorists bypass NSF en route to Iran seminar

Geoff Brumfiel, Washington

Despite increasing political tension, a group of US researchers are standing by their pledge to visit Iran this autumn for a workshop on superstrings.

Lack of money almost forced the team to abandon the trip. Getting the funds has been difficult, says trip organizer Albion Lawrence of Brandeis University in Waltham, Massachusetts. Fundraising was delayed for months by the war in Iraq and the current row over Iran's nuclear programme.

But on 25 June the problem was solved for

seven members of the twelve-strong group.

The Clay Mathematics Institute, a Boston-based charity, pledged \$12,000 for the researchers to travel to Tehran. The National Science Foundation (NSF) has denied funds to graduate students who want to attend.

The meeting is organized by the Iranian Institute for Studies in Theoretical Physics and Mathematics in Tehran, which has held an annual school and workshop on string theory for the past three years.

This year's conference, near Anzali, on the Caspian Sea, from 29 September to

9 October, will be the first to have significant US participation. "This is an important development in scientific relations between US and Iranian scientists," says Farhad Ardalan, a theorist at the Tehran institute and one of the meeting's organizers.

String theory postulates that particles can be described as vibrating loops or strings. "In the past few years, a strong group of string theorists has developed in Iran," says Eva Silverstein, a theorist at the Stanford Linear Accelerator Center in California who will attend the meeting. ■